

Esimerkkejä alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten päihdepalveluketjun kehittämisestä Helsingissä

11.10.2023

Taava Lankinen, Nuorten päihdepalvelu Pysäkki
Minna Larvio, lastensuojelu ja perhesosiaalityö
Marjo Alatalo, lastensuojelu ja perhesosiaalityö

Helsinki

Keskeiset lastensuojelun tarvetta aiheuttavat ilmiöt kehittämisen kärkenä

Lähisuhde-
väkivalta
lapsiperheessä

Päihteet ja
riippuvuudet
lapsiperheessä

Lasten ja nuorten
mielenterveys

Monikulttuurisuus
lapsiperheessä

Ilmiöpohjaiset palveluketjut
järjestämisen ja yhteiskehittämisen
työvälineenä

Huomioidaan
osana
palveluketjuja

Ilmiöpohjaisten palveluketjujen kehittäminen

Palveluketjuissa määritellään yhdessä mm:

- Palveluketjun yhteinen päätavoite
- Porrastuvat tuen ja hoidon tarpeet = palvelutasot
- Palvelutasokohtaiset toimenpiteet
- Toimijoiden työnjako ja vastuut palvelutasoilla
- Seurannan indikaattorit ja mittarit

• Palveluketjuja yhteiskehitetään mm:

- Vahvistamalla tutkimusperusteista ja näyttöön pohjautuvaa **osaamista**
- Paikkaamalla tunnistettuja **palveluaukkoja**
- Sopimalla **yhteistyön** toimintamalleista palveluketjujen ”liitoskohdissa”
 - Siirtymät palveluista toiseen (lähetteet, konsultaatiot, vakioidut prosessit)
 - Rinnakkaisten tai samanaikaisten palvelujen yhteensovittaminen (yhteinen tilannearvio ja suunnitelma)
- Kehittämällä **palveluketjumalleja**
 - Palveluketjumallit ammattilaisten työtä ohjaavina malleina (mm. palvelutarpeiden porrastus, palvelutasojen tunnistamisen indikaattori, keskeiset työnjakoon liittyvät asiat, työskentelysuositukset palvelutasoittain tarvelähtöisesti)
 - Tiedolla johtaminen, järjestämisen johtaminen

PALVELUKETJUMALLI: ALLE 18V NUORTEN PÄIHITEIDEN KÄYTÖN TASOT JA INDIKAATTORIT

LUONNOS

Nuorten päihdepalveluketjuehittämissen tavoitteet

Helsinki

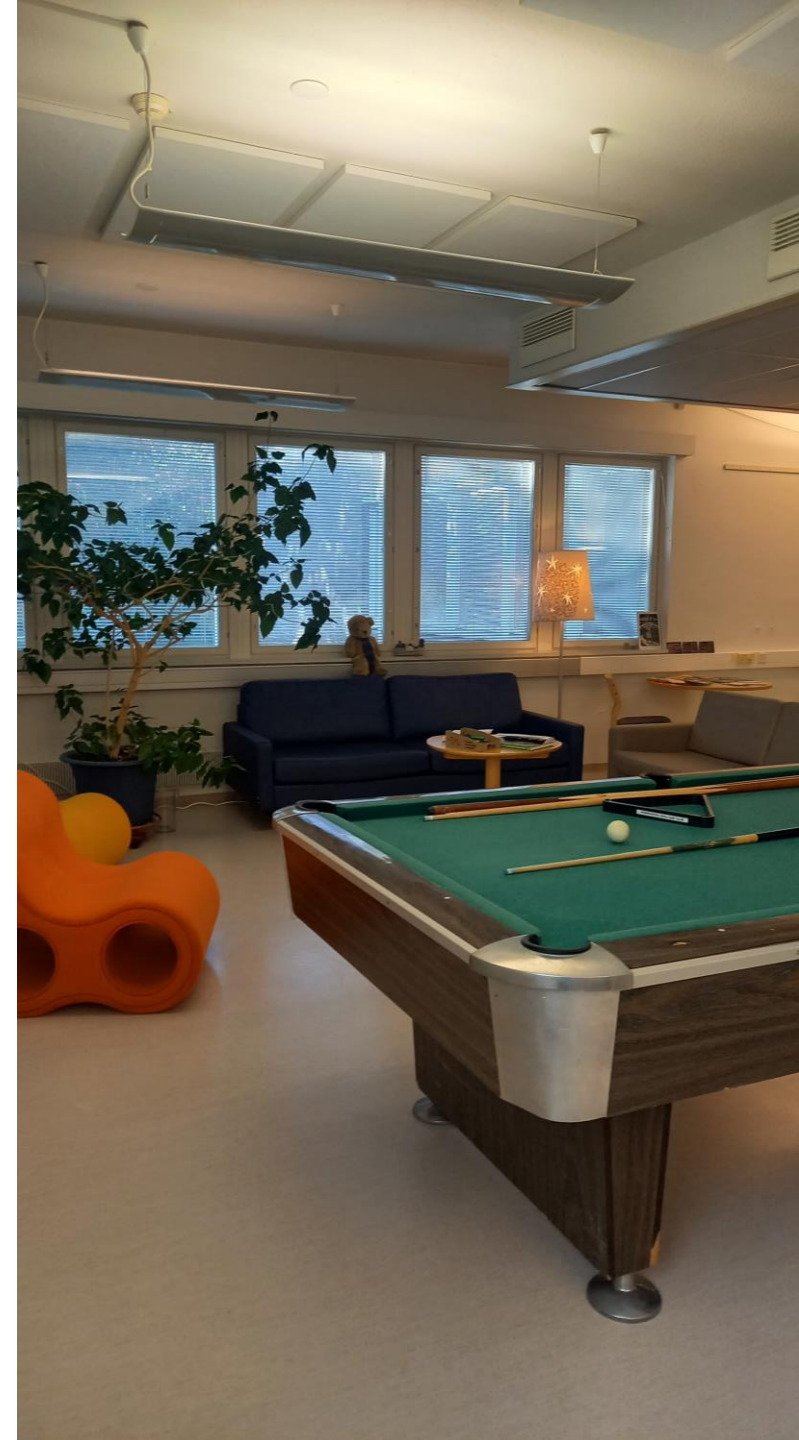
1. Vahvistaa nuorten päihdepalveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta Helsingissä
2. Muodostaa toimijoiden yhteinen ymmärrys ja tilannekuva nuorten päihteidenkäytöstä ilmiönä
 - Taustamateriaalin kokoaminen: ajankohtainen tutkimustieto, kentän kokemukset
3. Työnjaosta sopiminen eri toimijoiden kesken
 - Mallinnettu porrasteinen kuvaus päihteidenkäytön tasoista yhteisen asiakasprofiilin hahmottamiseksi
4. Osaamisen kehittäminen päihteillä oireilevien nuorten kanssa tehtävässä työssä kaikilla palvelutasoilla

Nuorten päihdepalvelu Pysäkki (1.9.2023 lukien)

Keskeistä: Vahvistetaan erityisesti nuorten päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluita.

- Kohderyhmä:
 - 13-23 -vuotiaat helsinkiläisnuoret, joilla on vakavia päihde- ja riippuvuusongelmia ja joiden on vaikea kiinnittyä hoitoon.
- Periaatteet:
 - Yhteisöllisyys.
 - Ei edellytä päihteettömyyttä.
 - Ei palvelulähetteitä vaan asiointi kynnyksettömästi paikalle saapuen.
 - Maksuttomuus.
- Palvelut:
 - Asiointi ilman ajanvarausta ma-pe klo 9-15 Itä-Helsingissä Herttoniemen sairaalalla.
 - Keskusteluapua, neuvontaa ja ohjausta, myös anonyymisti.
 - Asiakkaan elämäntilanteen ja sopivien hoitomenetelmien kartoitus.
 - Yksilö- ja verkostotapaamiset.
 - Yhteisöllinen toiminta esim. ryhmätoiminnat, kokemusasiantuntija-/vertaistoiminta.
 - Tarvittaessa voidaan tehdä lähete vieroitushoito-osastolle tai korvaushoidon arvioon (myös liikkuva palvelu).
 - Mahdollisuus jalkautua asiakkaan omaan toimintaympäristöön.
 - Haittoja vähentävät palvelut esim. tartuntatautien testaaminen, avovieroitus
- Moniammatillinen työskentely:
 - sairaanhoitajia, sosiaaliohjaajia, lähihoitajia, sosiaalityöntekijöitä, sosiaaliterapeutteja ja lääkäri
 - Valmius käsitellä myös mielenterveysongelmia ja tarvittaessa yhteistyö Nuorisoaseman ja muiden toimijoiden kanssa.

Helsinki

Toimijoiden välinen yhteistyö

- 13-17 -päihteitä käyttävien nuorten palveluiden yhteiskehittäminen
 - Yhteistyöryhmä lastensuojelun ja perhesosiaalityön sekä Nuorten päihdepalvelu Pysäkin kesken
- Ryhmässä määritelty toimijoiden vastuut nuoren päihteiden käytön puheeksi ottoon ja tilannearvioon liittyen
- Kirkastettu Nuorten päihdepalvelu Pysäkin ja lastensuojelun yhteistyökäytännöt
 - Miksi?
 - Yhteistyössä painottunut lähetekäytänteet ja palvelujen erilliset prosessit (vs. yhteinen asiakas ja yhteinen prosessi)
 - Yhdessä sovitut rakenteet puuttuneet tai olleet epäselviä. Yhteistyö henkilöitynyttä.
 - Ei ole tunnistettu tilanteita, joissa tiiviimpi yhteistyö olisi tarpeellinen.
 - Pysäkin asiakasprofiili muuttunut organisaatiouudistuksen myötä.
- Nähty tärkeänä hahmotella yhteistyön pelisääntöjä kuten:
 - Työntekijöiden roolit
 - Yhteydenpito
 - Tietosuoja- ja kirjaamiskysymykset
- Kokeileva kehittäminen
 - Työparityö jalkautuen nuoren ja perheen toimintaympäristöön (esim. Kestävän kasvun ohjelman monialainen perhetyö; Lastensuojelun Toivopalvelun ja Pysäkin yhteinen työparityö)

Lastensuojelun ja Pysäkin yhteisen osaamisen kehittäminen

- Yhteinen MDFT-koulutus ja tiimi
- Yhteinen Palaset-toimintamallin koulutus ja ryhmien toteuttaminen
- TuSote-hankkeen järjestämä Nuoret ja päihteet –koulutuskokonaisuus tarjolla kaikille nuorten parissa työskenteleville toimijoille loka-marraskuussa 2023
- Yhteiset säännölliset keskustelufoorumit

Kysymyksiä jatkoon

- Alaikäiset nuoret Pysäkin anonyymeina asiakkaina
 - Kohtaamispaikassa saa asioida päihtyneenä
 - Asiakkaina myös 18–23 -vuotiaita
- Kotiin vietävä monialainen tuki
 - Mihin pisteeseen asti ja millä kriteereillä voidaan toteuttaa avomuotoista kuntoutusta alaikäisten nuorten kohdalla

Kiitos!

Helsinki

Taava Lankinen, taava.lankinen@hel.fi

Minna Larvio, minna.larvio@hel.fi

Marjo Alatalo, marjo.alatalo@hel.fi